

[...]

28.105/I/PF

JMB/MM

Mijnheer de Vice-Minister,

Per brief van 10 april 1996 hebt u, samen met uw collega, de heer [...], Minister van Ambtenarenzaken, de VCT om advies gevraagd aangaande "elk voorstel dat zij nuttig acht" om de procedures tot vaststelling van de taalkaders te versnellen.

Deze vraag sluit aan bij een vergadering van het college van secretarissen-generaal, die plaatsvond in aanwezigheid van de Eerste Minister, de minister van Begroting en de minister van Ambtenarenzaken. De opties die tijdens de vergadering op het stuk van de ambtenarenzaken werden genomen, werden ter zitting van 26 april 1996 bekrachtigd door de Ministerraad.

De VCT wordt verzocht "de nodige maatregelen te nemen om de ontwerpen van taalkaders te onderzoeken binnen termijnen die verenigbaar zijn met het bereiken van het vooropgestelde doel", namelijk, dat de aanpassing van de personeelsformaties en taalkaders uiterlijk in juni 1997 achter de rug zou zijn. Daarbij werd de wens geuit dat de personeelsformaties het referentie-instrument van het personeelsbeheer zouden worden en dat ze, in dat licht gezien, jaarlijks zouden kunnen worden aangepast om de personeelsbehoeften van elke betrokken federale overheidsdienst exact te kunnen weerspiegelen.

In die optiek wordt de VCT verzocht te onderzoeken welke maatregelen er zouden moeten worden genomen opdat de procedure tot vaststelling van de taalkaders sneller en soepeler kan verlopen.

Daarbij werd o.m. het uitwerken van taalkaders in percenten i.p.v. absolute cijfers ter sprake gebracht.

2.

Op grond van de artikelen 60, § 1, en 61, §§ 1 en 5, van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT), heeft de VCT ter zittingen van 23 en 30 mei 1996, met eenparigheid van stemmen het volgende advies uitgebracht.

*

* *

De VCT heeft eerst onderzocht welke lessen er konden worden getrokken uit de eerste fase van de operatie tot herziening van de personeelsformaties en taalkaders, die voortvloeide uit de hervorming die werd doorgevoerd bij koninklijk besluit van 14 september 1994 houdende vereenvoudiging van de loopbaan van sommige ambtenaren in de rijksbesturen die behoren tot de niveaus 2, 3 en 4.

Vervolgens heeft zij de maatregelen onderzocht die moesten genomen worden om, tegen juni 1997, de 2e fase van de operatie "nieuwe personeelsformaties" tot een goed einde te brengen. Deze 2e fase vloeit voort uit de hervorming die werd doorgevoerd bij koninklijk besluit van 10 april 1995 houdende vereenvoudiging van de loopbaan van sommige ambtenaren in de rijksbesturen die behoren tot de niveaus 1 en 2+.

Ten slotte, heeft zij een onderzoek gewijd aan de problematiek van de vaststelling der taalkaders in percenten, zoals die door de regering ter sprake werd gebracht.

*

* *

1. Wat de fase 1 van de operatie "nieuwe personeelsformaties en taalkaders" betreft

De VCT herinnert eraan dat fase 1 van de operatie "nieuwe personeelsformaties" voor tal van diensten nog steeds niet afgelopen is. De bekendmaking van het voornoemde koninklijk besluit van 10 april 1995 heeft de eerste fase immers geblokkeerd door de tweede fase te laten van start gaan van bij die bekendmaking (cfr. circulaire 419 van 25 juli 1995 van Ambtenarenzaken, VCT-advies 28.005 van 19 januari 1996; circulaire 427 van 29 januari 1995 van Ambtenarenzaken en VCT-advies 28.005 van 15 februari 1996).

De inwerkingtreding van het voornoemde koninklijk besluit van 10 april 1995 (met terugwerking tot 1 januari en tot 1 juni 1994) heeft een probleem laten rijzen: namelijk dat het niet mogelijk is de vereiste benoemingen en bevorderingen in de nieuwe graden tot stand te brengen zolang de nieuwe personeelsformaties en taalkaders niet in werking zijn getreden.

Dat heeft de regering ertoe gebracht de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 10 april 1995 uit te stellen.

Van haar kant kan de VCT niet verantwoordelijk worden gesteld voor de vertraging die met fase 1 werd opgelopen.

De VCT herinnert eraan dat zij, ingevolge de circulaire nr. 379 van 8 september 1993 betreffende de vaststelling van nieuwe personeelsformaties, in december 1993 een vademecum heeft samengesteld en uitgedeeld om de voorbereiding van de taalkaderdossiers te vergemakkelijken. Ook werden en worden er nog steeds, op het niveau van Ambtenarenzaken en door de ambtenaren van de VCT, cursussen gegeven ten behoeve van diegenen die instaan voor de personeelsdiensten.

Zij heeft de dossiers van fase 1 in 1995 met bekwame spoed behandeld. Zo bijvoorbeeld het dossier van:

- de Diensten van de Eerste Minister (ingediend op 10.03.95 - VCT-advies op 30.03.95);
- het Ministerie van Binnenlandse Zaken (ingediend op 3.03.95 - VCT-advies op 30.03.95);
- het Ministerie van Financiën (ingediend op 25.05.95) - VCT-advies op 22.6.95) en dat van
- het Ministerie van Ambtenarenzaken (ingediend op 9.12.94) - VCT-advies op 29.12.94).

In 1996 heeft zij het onderzoek van de dossiers "fase 1" voortgezet, ondanks alle onzekerheden die uit de toepassing van het voornoemde koninklijk besluit van 10 april 1995 zijn voortgevloeid.

Tal van vergissingen die i.v.m. de personeelsformaties van de 1e fase vóór de indiening van de taalkaderdossiers werden begaan (o.m. de vaststelling van een oneven aantal betrekkingen op de trappen 1 of 2 van de hiërarchie, de in mobiliteit of in uitdovingstelling van directiebetrekkingen, het blokkeren van directiebetrekkingen door contractuelen) hebben het onderzoek van de taalkaderdossiers gecompliceerd en de VCT ertoe genoopt bij de betrokkene ministers te reageren (cfr. adviezen 22.261 van 14 juni 1994, 4 april 1995, 4 en 15 mei 1995, 26 juni 1995 en 15 december 1995).

De VCT dringt erop aan dat dergelijke "vergissingen" in de 2e fase niet meer zouden worden begaan. Zij neemt akte van het feit dat de richtlijnen van Ambtenarenzaken i.v.m. de personeelsformaties en de taalkaders te dien einde zullen worden aangevuld.

Dat het onderzoek van sommige dossiers van fase 1 meer tijd in beslag heeft genomen, is te wijten aan het feit dat het die dossiers op het stuk van het volume van de in het Nederlands

en in het Frans behandelde zaken ontbrak aan welke motivering dan ook, en aan afdoende en bijgewerkte cijfergegevens.

De VCT kon over onvolledige dossiers geen uitspraak doen. Anders zou zij de geldigheid van het koninklijk besluit tot vaststelling van de taalkaders, conform de vaste rechtspraak van de Raad van State, hebben gehypothekeerd.

De VCT dringt er derhalve op aan dat de dossiers 1e fase die nog niet werden ingediend - of wel werden ingediend, maar onvolledig waren - zo spoedig mogelijk worden ingediend, voorzien van de nodige motivering en van afdoende en bijgewerkte cijfergegevens.

De VCT heeft tevens geconstateerd dat tal van taalkaders "fase 1" werden bekendgemaakt met terugwerkende kracht. Zij heeft daarop bij de minister van Ambtenarenzaken gereageerd met haar advies 28.005 van 5 april 1996. Zij dringt er ten stelligste op aan dat de betrokken diensten in fase 2 opnieuw meer orthodoxie aan de dag zouden leggen. Dit, zowel conform haar eigen vaste rechtspraak als die van de Raad van State.

2. Wat fase 2 van de operatie "nieuwe personeelsformaties en taalkaders" betreft

De VCT constateert dat fase 2 op heden nog niet daadwerkelijk van start is kunnen gaan.

Ter zitting van 4 april 1996 heeft de VCT geadviseerd over een ontwerp van koninklijk besluit houdende wijziging van het koninklijk besluit van 14 september 1994 tot vaststelling, met het oog op de toepassing van artikel 43, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecordineerd op 18 juli 1966, van de graden van de ambtenaren onderworpen aan het statuut van het rijksperoneel, die eenzelfde trap van de hiërarchie vormen (I).

De VCT dringt erop aan dat dat koninklijk besluit zo spoedig mogelijk wordt gepubliceerd opdat de betrokken diensten met kennis van zaken hun ontwerp van taalkaders kunnen voorbereiden en hun dossier ter zake indienen zodra de minister van Begroting en de minister van Ambtenarenzaken het ontwerp van personeelsformatie gemeenschappelijk hebben goedgekeurd.

De VCT dringt er bovendien op aan dat de betrokken diensten zo vlug mogelijk, i.v.m. de 2e fase van de operatie "nieuwe personeelsformaties", preciese richtlijnen zouden krijgen, die

rekening houden met de wijzigingen die aan het voornoemde koninklijk besluit van 10 april 1995 werden aangebracht.

Vanzelfsprekend zal de VCT de nodige maatregelen nemen om de ontwerpen van taalkaders "fase 2" te onderzoeken binnen termijnen die verenigbaar zijn met het bereiken van het vooropgestelde doel.

Gesteld dat de dossiers in de maanden vóór het verstrijken van de termijn, onmiddellijk en geleidelijk worden ingediend nadat de personeelsformaties gemeenschappelijk werden goedgekeurd - en niet in extremis in de weken die aan 1 juni 1997 voorafgaan - zouden er in principe voor de VCT geen ernstige moeilijkheden moeten rijzen voor zover rekening wordt gehouden met de lessen die uit de ervaring van fase 1 werden getrokken.

Voor alle diensten die fase 1 tot een goed einde hebben of zullen hebben gebracht, zou fase 2 geen problemen moeten opleveren op het stuk van de cijfergegevens die het mogelijk maken het volume van de in het F en het N te behandelen zaken in te schatten. De VCT heeft zich immers akkoord verklaard de verhoudingen die in fase 1 werden vastgesteld te transponeren op de betrekkingen die door de personeelsformaties "fase 2" worden opgericht.

In de eerste plaats dient fase 1 dus te worden afgerond en moeten het nieuwe koninklijk besluit tot uitstel van het koninklijk besluit van 10 april 1995 evenals het nieuwe koninklijk besluit nr. I op de trappen van de hiërarchie worden bekendgemaakt. Vervolgens moeten er aan de betrokken diensten zo spoedig mogelijk preciese onderrichtingen worden verstrekt i.v.m. de uitwerking van personeelsformaties en taalkaders voor fase 2.

3. Wat de vaststelling van taalkaders in percenten betreft

Indien de personeelsformaties elk jaar moeten worden herzien (zelfs voor kleine wijzigingen), zal het ook nodig zijn ieder jaar de taalkaders aan te passen.

Na elke begrotingsonderhandeling (bilateraal inzake personeel) zullen dus een personeelsformatie en taalkaders moeten worden vastgesteld.

De VCT kan slechts geldig en nuttig worden aangesproken nadat het ontwerp van personeelsformatie gemeenschappelijk werd goedgekeurd door de ministers van Ambtenarenzaken en van Begroting, en nadat de vakbonden werden geraadpleegd conform artikel 54 van de SWT.

Dat betekent in de praktijk, dat alle taalkaderdossiers ten vroegste zullen worden ingediend in het laatste trimester van het jaar, terwijl het gaat om dossiers die op de 1e januari van het daarop volgende jaar van kracht moeten worden.

De VCT zou ertoe genoopt kunnen worden alle taalkaderdossiers elk jaar in enkele weken te behandelen en zulks, zelfs voor kleine veranderingen in de bestanden.

Indien de regering beslist de taalkaders vast te stellen in percenten, wijst de VCT erop dat zulks noodzakelijkerwijze impliceert dat artikel 43 van de SWT technisch dient te worden aangepast.

Artikel 43 van de SWT maakt het niet mogelijk de taalkaders vast te stellen in percenten (cfr. arresten Raad van State 28.401 en 28.402 van 2 juli 1987 en 26.770 van 26 juni 1986). Alle betrekkingen van de personeelsformaties moeten op elke trap van de hiërarchie in absolute cijfers worden verdeeld.

De VCT kan over die maatregel alleen gunstig en met eenparigheid van stemmen adviseren, wanneer die ingreep gebeurt met eerbiediging van de volgende beginselen en uitvoeringsmodaliteiten.

1) De geldigheid van het koninklijk besluit tot vaststelling van de taalkaders moet beperkt worden. Om de controlemacht van de VCT (m.b.t. de actualisering van de cijfergegevens die het volume van de in het Nederlands en het Frans behandelde zaken) te vrijwaren, suggereert de VCT een termijn van 4 jaar.

Na, bijvoorbeeld, 4 jaar, zou een nieuw koninklijk besluit (in %) verplicht aan het voorafgaande advies van de VCT moeten worden voorgelegd.

2) Wat de directiebetrekkingen betreft, zou aan het beginsel van de numerieke gelijkheid en het tweetalig kader (20%) niet worden geraakt. Teneinde een correcte toepassing van de taalkaders (in %) mogelijk te maken op de eerste twee trappen van de hiërarchie, dient duidelijk te worden gepreciseerd dat:

7.

- a) het aantal betrekkingen dat door de personeelsformaties wordt opgericht op de 1e en de 2e trap van de hiërarchie, strikt even dient te zijn;
- b) dat er niets wordt veranderd i.v.m. het aantal betrekkingen dat moet worden voorbehouden aan het tweetalig kader (ter zake zou de tabel die als bijlage I bij het vademecum is gevoegd, in de parlementaire stukken kunnen worden opgenomen om precies aan te geven hoeveel betrekkingen er aan het tweetalig kader dienen te worden voorbehouden).

Met het oog op de correcte toepassing van de bovenstaande punten a) en b), moet worden gepreciseerd dat de directiebetrekkingen niet in uitdoving of in mobiliteit mogen worden geplaatst.

- 3) Zij beschouwt het als zijnde fundamenteel dat de reële bestanden, indien ze de functionele behoeften van de dienst exact moeten weerspiegelen, eveneens beantwoorden aan de taalnoden van de dienst. De taalkaders zijn immers fundamenteel het beheersinstrument dat de diensten in staat moet stellen te functioneren met naleving van de artikelen 39 tot 42 van de SWT (cfr. arresten van de Raad van State, nrs. 16.339 van 2 april 1974, 16.313 van 20 maart 1974, 16.342 van 2 april 1974, 25.542 van 2 juli 1985 en 30.643 van 7 september 1988).

De VCT is verplicht haar controletaak te vervullen, o.m. wat de toepassing van de taalkaders op de reële bestanden betreft, en zulks, voor alle personeelscategorieën en voor alle diensten die over taalkaders moeten beschikken (openbare kredietinstellingen en autonome overheidsbedrijven inbegrepen).

Te dien einde zou elke dienst de VCT ieder jaar een tabel moeten bezorgen met alle reële Nederlandse en Franse bestanden, op elke trap van de hiërarchie (statutair personeel, contractuelen en welke andere personeelscategorie dan ook).

8.

4) Het omstandige jaarverslag dat krachtens artikel 62 aan het Parlement wordt voorgelegd, zou dan worden aangevuld met een ontleding van de tabel bedoeld onder punt 3.

*

* *

De vaststelling van de taalkaders in percenten moet sommige openbare besturen (als de kredietinstellingen en de autonome overheidsbedrijven) in staat stellen de SWT na te leven, en het de VCT mogelijk maken zich meer van haar controletaak te kwijten.

Gelet op het feit dat het talrijke hoofden van personeelsdiensten op het vlak van de taalkaders aan ervaring ontbreekt (wat kon worden vastgesteld bij de uitvoering van fase 1), suggereert de VCT dat er, op het niveau van Ambtenarenzaken, door VCT-ambtenaren zou worden voorzien in voortdurende scholing terzake.

De VCT staat te uwer beschikking voor het verstrekken van alle inlichtingen betreffende dit advies en, desgevallend, voor het uitbrengen van elk aanvullend advies betreffende het eventuele wetsontwerp.

Met de meeste hoogachting,

De Voorzitter,

[...]